

Φάκελος

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ των Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (Ο.Ε.Φ.) **2002 – 2012** Απολογισμός για το παρελθόν και προοπτική για το μέλλον

Δραστηριότητες των Ο.Ε.Φ.
με σύμβουλο των προγραμμάτων τους
την ΑΞΙΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ

Παράγουμε προστιθέμενες αξίες
με γνώση και καινοτομία

Η μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) του 2003 και 2004 για το ελαιόλαδο και άλλα μεσογειακά προϊόντα ήταν πραγματικά «επαναστατική». Κυρίως, γιατί εισήγαγε την αποσύνδεση των επιδοτήσεων από τις παραγόμενες ποσότητες και το είδος της καλλιέργειας (παραγωγής).

Για να μετριάσει το μεγάλο «σοκ», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε τότε προβλέψει κάποια μεταβατικά μέτρα. Στον τομέα του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς, αξίζει καταρχήν να θυμηθούμε ότι τότε προϊστάμενος ήταν ο εκλιπών Jean-Marc Gazagnes – ένας άνθρωπος που πραγματικά αγαπούσε και νοιαζόταν το προϊόν, αλλά και την Ελλάδα ειδικότερα – και από ελληνικής πλευράς ο κ. Βαγγέλης Διβάρης, σημερινός Ειδικός Γραμματέας του ΥΠΑΑΤ.

Η πλήρης αποσύνδεση

Το πρώτο και πιο σημαντικό μέτρο ήταν η δυνατότητα μερικής αποσύνδεσης 60%, με το υπόλοιπο 40% να δίνεται επιλεγμένα σε κατηγορίες ελαιοπαραγωγών ή/και περιοχών. Δυστυχώς η Ελλάδα αποποιήθηκε αυτήν τη δυνατότητα και επέλεξε την 100% αποσύνδεση, πράγμα που σήμαινε την πλήρη νομιμοποίηση των «πανωγραμμμάτων» του παρελθόντος, την επιτάχυνση της εγκατάλειψης (σταδιακής «ευθανασίας») των μικρών ελαιοπαραγωγών, καθώς και την άρνηση να ασκήσει πολιτική υπέρ περιοχών (π.χ. ημιορεινών, νησιωτικών, μειονεκτικών), ποιοτικών προϊόντων, αλλά και κατηγοριών παραγωγών (π.χ. νέων). Αξίζει να θυμηθούμε ότι αυτή η ολέθρια απόφαση λήφθηκε κατά τη μετάβαση από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ στη ΝΔ με βασικό, αν όχι και μοναδικό, υπέρμαχο την ΠΑΣΕΓΕΣ.

Τα προγράμματα των Ο.Ε.Φ.

Το δεύτερο μέτρο ήταν τα προγράμματα των Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (Ο.Ε.Φ.) που ξεκίνησαν «πειραματικά», με μια μικρή παρακράτηση 0,8% της επιδότησης (περίπου 4,3 εκ. ευρώ ετησίως) βάσει του Κανονισμού 1334/02 για το ελαιοκομικό έτος 2003/04.

Η λογική αυτών των προγραμμάτων ταιριάζει με την κινέζικη παροιμία: αντί να σου χαρίσω μια φορά ένα ψάρι, καλύτερα να σε μάθω να ψαρεύεις για όλη σου τη ζωή. Με πιο κοινοτική ορολογία, ήταν (είναι) ένα βήμα για το πέρασμα από τον 1ο πυλώνα (=επιδοτήσεις) στον 2ο (=προγράμματα ανάπτυξης). Καλύπτουν όλη την αλυσίδα, από την καλλιέργεια έως το τελικό προϊόν, με έμφαση στη βελτίωση της ποιότητας και στην προστασία του περιβάλλοντος. Το πλαίσιο, όμως, ήταν τόσο γενικά διατυπωμένο, ώστε με λίγη φαντα-

σία αλλά και γνώση του προϊόντος (λαδιού και ελιάς) μπορούσε κάποιος να υλοποιήσει ένα πλήθος από χρήσιμες δραστηριότητες, τόσο με τη μορφή προμήθειας πάγιου εξοπλισμού, όσο και με εκείνη της παροχής υπηρεσιών. Αρκεί φυσικά να ήθελε και να μην έψαχνε για τρόπους κατασπατάλησης αυτών των πόρων. Γιατί η αλήθεια είναι ότι τα προγράμματα αυτά ήταν και «μεγάλος πειρασμός» με υψηλή χρηματοδότηση από 75% έως και (για τις περισσότερες δράσεις) 100%, με υψηλές προκαταβολές κ.ά.

1ο πρόγραμμα: Καν. 1334/02, έτος 2003/04

Αυτή η πρώτη χρονιά ήταν ενδεικτική όσων θα επακολουθούσαν. Συγκροτήθηκαν δυο βασικοί πόλοι/Ο.Ε.Φ. Ο πρώτος ήταν η ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ, με 23 ΕΑΣ μέλη της και με καθοριστική την παρέμβαση της ΑΞΙΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ, η οποία από το καλοκαίρι του 2002 ήταν η μόνη που έγκαιρα ενημέρωσε ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ και ΕΑΣ, τις συσπειρώσε, συνέταξε το πρόγραμμα και αποτέλεσε το βασικό σύμβουλο υλοποίησής του (βλ. παρακάτω). Ο δεύτερος ήταν η Διεπαγγελματική (ΕΔΟΕΕ) που εσπευσμένα είχε συγκροτηθεί με στόχο την εκμετάλλευση αυτών των προγραμμάτων. Η ΕΔΟΕΕ διεκδίκησε την αποκλειστικότητά τους με το επιχείρημα ότι τα προγράμματα είναι «εθνικά», άρα μόνο μια «εθνική διεπαγγελματική» μπορεί και πρέπει να τα διαχειριστεί. Τελικά, το Υπουργείο Γεωργίας (υφυπουργός κ. Βαγγέλης Αργύρης με ενεργό την παρέμβαση και του διευθυντή κ. Στέλιου Βαϊλάκη) αποφάσισε την κατανομή που βλέπετε στον πίνακα 1. Να σημειωθεί επίσης ότι η πρώτη χρονιά εφαρμογής αντιμετώπισε πλήθος προβλημάτων καθώς δεν υπήρχε καμία προηγούμενη εμπειρία, ενώ πρακτικά και η υλοποίηση διήρκεσε μόνο λίγους μήνες.

2ο πρόγραμμα: Καν. 1331/04, έτος 2004/05

Την επόμενη ελαιοκομική περίοδο 2004/05 τα προγράμματα συνεχίστηκαν βάσει του Καν. 1331/04, πάλι με την ίδια πειραματική τους μορφή και χρηματοδότηση από το 0,8% της ενίσχυσης. Οι μεγάλες αλλαγές ήταν δυο. Τα προγράμματα «δημοκρατικοποιούνται» καθώς αυξάνεται ο αριθμός των Ο.Ε.Φ. σε 8, απόρροια των εμπειριών και της διάχυσης της πληροφόρησης από το πρώτο πρόγραμμα του 1334/02. Παράλληλα, έχουμε την κυβερνητική αλλαγή. Αναλαμβάνει η ΝΔ, το Υπουργείο μετονομάζεται σε Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και «ισχυρός ανήρ» αυτών των προγραμμάτων αναδεικνύεται ο γενικός γραμματέας κ. Κώστας Σκιαδάς και με την ιδιότητα του προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής των Ο.Ε.Φ. (Κ.Ε.Ο.Ε.Φ.). Να σημειωθεί ότι ο κ.

Σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς ως Ο.Ε.Φ.

αναγνωρίζονται:

- 1) Οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (Οργανώσεις Παραγωγών)**
- 2) Η Ελαιουργική ως Ένωση των Οργανώσεων Παραγωγών**
- 3) Οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, δηλ. η ΕΔΟΕΕ**
- 4) Οι Επαγγελματικές Οργανώσεις / Σύνδεσμοι, όπως π.χ. η ΠΕΜΕΤΕ, ο ΣΠΕΛ, τα Ελαιοκομικά 3Π, ο ΣΥΤΕΚ**

Σκιαδάς είχε διατελέσει επί χρόνια μέλος στα ΔΣ μελών της ΕΔΟΕΕ, δηλαδή των ΠΑΣΕΓΕΣ, ΕΣΒΙΤΕ, ΣΕΛΕ και ΣΥΔΑΣΣΕ.

3ο πρόγραμμα: Καν. 2080/05, έτος 2006/08

Ακολούθησε η κανονική μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς ελαιολάδου (πλήρης αποσύνδεση κ.λπ.) και τα προγράμματα των Ο.Ε.Φ. θεσμοθετήθηκαν σε τριετή βάση, ενώ αυξήθηκε και η χρηματοδότησή τους στο 2% (δηλαδή 33,3 εκατ. ευρώ περίπου, συνολικά στην τριετία). Όπως ήταν αναμενόμενο, ο αριθμός των Ο.Ε.Φ. αυξήθηκε σε 24 και ο ανταγωνισμός οξύνθηκε για τη διεκδίκηση μεγαλύτερου μεριδίου. Η πρώτη τριετία 2005/06 έως 2007/08 καλύφθηκε από τον Κανονισμό 2080/05.

4ο πρόγραμμα: Καν. 867/08, τριετία 2009/11

Πρόκειται για την τρέχουσα τριετία με την οποία ολοκληρώνονται τα συγκεκριμένα προγράμματα, αναμένοντας και τη μετεξέλιξή τους στο περιβάλλον της νέας ΚΑΠ του 2013.

Σε σύγκριση με την προηγούμενη τριετία του 2080/05, ο 867/08 συνέπεσε με τον ανασχηματισμό (κ. **Σωτήρης Χατζηγάκης** στη θέση του κ. **Αλέκου Κοντού**) και τον ενεργό ρόλο που ανέλαβε ο υφυπουργός κ. Κώστας Κιλτίδης σε ό,τι αφορά στον επιμερισμό των χρηματοδοτήσεων μεταξύ των 45 Ο.Ε.Φ. Ήδη είχαν πυκνώσει οι ενδείξεις για περιπτώσεις κατασπατάλησης και μη σωστής αξιοποίησης ενός μέρους αυτών των πόρων, από τους οποίους η ΕΔΟΕΕ είχε πάρει τα προηγούμενα χρόνια τη μερίδα του λέοντος με σχεδόν 15 εκατ. ευρώ. Άλλωστε και ο Καν. 867/08 για πρώτη φορά ζητούσε την εισαγωγή αντικειμενικών κριτηρίων. Πράγματι λοιπόν, η κατανομή έγινε με διαφάνεια, τουλάχιστον σε σύγκριση με την προηγούμενη τριετία, και με αντικειμενικά κριτήρια. Αυτό, για κάθε καλοπροαίρετο, πιστώθηκε στον Κώστα Κιλτίδη, καθώς και στον υπηρεσιακό μηχανισμό, δηλαδή το αρμόδιο τμήμα Ελαίας, έστω και παρά την έλλειψη αξιοπιστών στατιστικών στοιχείων (παθογένεια που δυστυχώς χαρακτηρίζει το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής οικονομίας).

Υπήρξαν όμως και αντιδράσεις. Οι πιο φανερές και δημόσιες προήλθαν από την ΕΔΟΕΕ, που δεν μπόρεσε να κρύψει την οργή της για το γεγονός ότι τελικά της εγκρίθηκαν «μόνο» 2.053.000 ευρώ, αν και στο πρόγραμμα που είχε υποβάλει διεκδικούσε 13 εκατ. ευρώ. Τα 2,053 εκ. μάλιστα αφορούσαν κυρίως σε πάγιο εξοπλισμό για τα εργοστάσια εταιρειών και όχι σε άλλες δραστηριότητες με πολύ πιο ασαφές και γενικό περιεχόμενο. Με ανακοίνωσή της η ΠΑΣΕΓΕΣ/ΕΔΟΕΕ κατήγγειλε «μικροπολιτικά κριτήρια και σπατάλη πόρων», απειλώντας με παραίτηση και απόσυρση από το πρόγραμμα. Θέσεις που συνεχίζει να προβάλλει και τώρα, ζητώντας από τη νέα ηγεσία του ΥΠΑΑΤ την κατάργηση αυτών των προγραμμάτων.

Διαφάνεια, έλεγχος και αξιοπιστία

Η σημασία των προγραμμάτων των Ο.Ε.Φ. είναι εύκολο να αποδειχθεί, καθώς μέσω αυτών είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται χρήσιμες πάγιες ή άυλες επενδύσεις. Άλλωστε, αποτελούν ένα από τα ελάχιστα «εργαλεία» άσκησης εθνικής ελαϊκής πολιτικής που μας έχουν απομείνει. Για τον μεμονωμένο παραγωγό η παρακράτηση 2% είναι αμελητέα, μπορούμε π.χ. να τη συγκρίνουμε με την επιβάρυνση του ΟΣΔΕ – το γνωστό και σαν χαράτσι – που υπερβαίνει το 8%. Από την άλλη πλευρά, ο κίνδυνος κατασπατάλησης των πόρων τους – αυτό που από το 2004 έχουμε καταγράψει σαν τον κίνδυνο να περάσουμε από τις

εποχές του «ποσοτικού πανωγραψίματος» με τα κιλά, στο «ποιοτικό πανωγράψιμο» μέσω των διαφόρων προγραμμάτων, μελετών, πρωτοκόλλων, ημερίδων κ.λπ. – είναι υπαρκτός. Η μόνη άμυνα δεν μπορεί να είναι άλλη από τη διαφάνεια, πράγμα που σημαίνει: συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής των προγραμμάτων, αυστηρός έλεγχος σε όλη την πορεία υλοποίησής τους, δημοσιοποίηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων (παραδοτέων) τους.

Ορισμένες παρατηρήσεις είναι απαραίτητες στο σημείο αυτό. Καταρχήν, σε ό,τι αφορά στις πολυάριθμες μελέτες που εκπονήθηκαν (με χρηματοδότηση 100%) και επειδή έτειναν να εξελιχθούν σε «φάμπρικα», το ΥΠΑΑΤ τις περιόρισε στο τελευταίο πρόγραμμα του 867/08. (Στα προγράμματα των Ο.Ε.Φ. με σύμβουλο την ΑΞΙΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ αποτέλεσαν, πάντως, μόνο το 4,6% του συνόλου, βλ. παρακάτω, Ενότητα ΣΤ). Την πνευματική ιδιοκτησία αυτών των μελετών έχουν οι Ο.Ε.Φ. και η Ευρωπαϊκή Ένωση ενώ ο ΟΠΕΚΕΠΕ, στον οποίο παραδόθηκαν, τις κρατά στα συρτάρια του. Επειδή όμως είναι αμαρτία μαζί με τα ξερά να καίγονται και τα χλωρά, καλό θα ήταν αυτές οι μελέτες να δημοσιοποιηθούν και να αναρτηθούν στο διαδίκτυο. Έτσι όλοι θα μπορέσουμε είτε να πληροφορηθούμε και αξιοποιήσουμε το χρήσιμο περιεχόμενό τους, είτε να αξιολογήσουμε πού δαπανήθηκε ένα σημαντικό μέρος των κονδυλίων.

Επίσης, η ανάλογη δημοσιοποίηση πρέπει να γίνει, πέραν των μελετών, και όσον αφορά σε μια σειρά από περιπτώσεις εκπόνησης πρωτοκόλλων, σύνταξης μητρώων, διενέργειας σεμιναρίων και ημερίδων, και γενικότερα στον τομέα της παροχής υπηρεσιών. Γιατί σε ό,τι αφορά στην αγορά πάγιου εξοπλισμού η εικόνα είναι εύκολα κατανοητή. Τι σημαίνει, όμως, π.χ. ένα «πρωτόκολλο ολοκληρωμένης διαχείρισης» για το οποίο εισπράχθηκαν κάποια εκατομμύρια, όταν υπάρχουν τα καθιερωμένα πρότυπα AGRO, GLOBALGAP κ.λπ.; Και όταν από την άλλη πλευρά, με πολύ λιγότερα χρήματα έχει παραχθεί τεράστιο έργο, εφαρμογής των Κωδίκων Ορθής Ελαιοκομικής Πρακτικής (Κ.ΟΡ.Ε.Π.) και πιστοποίησης στην ολοκληρωμένη διαχείριση χιλιάδων παραγωγών; (βλ. παρακάτω, Ενότητα Αβ). Ή τι σημαίνει «εθνικό πληροφοριακό σύστημα ιχνηλασιμότητας», όταν υπάρχει το καθιερωμένο πρότυπο ISO:22005 και όταν άλλες Ο.Ε.Φ. έχουν επενδύσει στην εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας, που έχουν οδηγήσει στην παραγωγή ιχνηλατημένου προϊόντος; (βλ. παρακάτω, Ενότητα Δ και σελ. 39 αυτού του τεύχους). Επίσης, χαρακτηριστική περίπτωση είναι τα «σεμινάρια γευσσιγνωσίας» με άγνωστο αριθμό παρευρεθέντων και αποτελεσμάτων, ενώ άλλη Ο.Ε.Φ. (ΕΑΣ Μεραμβέλλου) συγκρότησε και πιστοποίησε ομάδα γευσσιγνωσίας (Ενότητα Γ4). Τέλος, η περίπτωση του «μητρώου επιχειρήσεων» από την ΕΔΟΕΕ παραμένει πάντοτε ένα ανοικτό ερώτημα και παρά τις επανειλημμένες προσκλήσεις από το ΕΛΙΑ & ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ δεν έχει απαντηθεί. Ένας μέσος πολίτης, αν συγκρίνει το «μητρώο» που βλέπει στο edoee.gr και κόστισε 2.386.786 ευρώ, με την έκδοση «Συνεταιριστικός Οδηγός» του εκδοτικού οίκου «Εύριπος» που κοστίζει 15 ευρώ, μάλλον θα τα κοστολογήσει αντίστροφα.

Με αυτόν τελικά το σκοπό, της μέγιστης δηλαδή διαφάνειας, παρουσιάζουμε παρακάτω μια – αναγκαστικά – περιληπτική περιγραφή του έργου που υλοποιήθηκε με τα προγράμματα στα οποία σύμβουλος ήταν η ΑΞΙΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ. Το ΕΛΙΑ & ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ με μεγάλη ευχαρίστηση θα δημοσιεύσει (προφανώς δωρεάν) αντίστοιχους τεκμηριωμένους απολογισμούς άλλων Ο.Ε.Φ. ή/και συμβούλων τους, εφόσον φυσικά οι ίδιοι το θελήσουν.

A) ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ - ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Δραστηριότητα / Αντικείμενο	Ποσότητα (τεμ)	Αξία (€)
α) Πάγιος εξοπλισμός		
1. Ελαιοραβδιστικά μηχανήματα - βέργες	1.508	476.506
2. Ελαιοδίκτυα συγκομιδής	8.507	412.250
3. Σάκκοι γιούτινοι συλλογής ελαιοκάρπου	47.896	35.055
4. Κλωβοί πλαστικοί μεταφοράς ελαιοκάρπου	144.450	471.239
5. Δακοπαγίδες	79.890	56.855
6. Προστατευτικά μέσα φυτοπροστασίας	81	13.025
7. Κλαδευτικός εξοπλισμός	338	78.734
	Συνολική δαπάνη	1.543.664
		(8,2%)

β) Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΟΡΕΠ). Ολοκληρωμένη Διαχείριση, Βιολογική Καλλιέργεια

Τεχνικοί Σύμβουλοι
 Συντονιστές: 4 (μόνο για 1334/02)
 Γεωπόνοι τοπικοί επιβλέποντες: 94
 Πάγιος εξοπλισμός τους (Η/Υ κλπ)
 Αναλύσεις εδαφο / φυλλο - διαγνωστικές

6.693 ελαιοπαραγωγοί
 εκ των οποίων
 πιστοποιήθηκαν κατά AGRO
 2.080
 με πάνω από 100 χιλ. στρέμματα

= Συνολική δαπάνη: 4.141.774 € (21,9%)

Αναλυτικότερα

Πρόγραμμα 1334/02, 2003 / 04

- Μια γιγαντιαία εφαρμογή των Κωδικών Ορθής Ελαιοκομικής Πρακτικής, σαν πρώτο βήμα της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης
- Σε 22 ΕΑΣ που συμμετείχαν στο πρόγραμμα της Ελαιουργικής
- Απασχολήθηκαν 32 τοπικοί επιβλέποντες γεωπόνοι και 4 περιφερειακοί συντονιστές,
- εξοπλισμένοι ο καθένας με Η/Υ, λογισμικό πρόγραμμα που σχεδιάστηκε ειδικά, εκτυπωτή, υπολογιστή παλάμης ίραq και GPRS
- Εντάχθηκαν 1.450 ελαιοπαραγωγοί, σε 30 θύλακες με πάνω από 50.000 στρέμματα και
- επιπλέον 240 βιοκαλλιεργητές
- Τεχνικός Σύμβουλος: ΡΟΔΑΞ ΑΓΡΟ ΕΠΕ (Γ. Μιχαλόπουλος)
- Συνολική δαπάνη: 1.260.069 €

Πρόγραμμα 1331/04, 2004 / 05

- Η δράση των ΚΟΡΕΠ συνεχίστηκε και εξελίχθηκε στις 4 ΕΑΣ της Κρήτης (Μεραμβέλλο, Μυλοπόταμος, Πεζιά και Σπτεία),
- με τον ίδιο τεχνικό σύμβουλο (ΡΟΔΑΞ ΑΓΡΟ ΕΠΕ), ο οποίος πραγματοποίησε 25 επιτόπιες επισκέψεις, με επιπλέον εκπαιδεύσεις από επιστημονικούς συμβούλους (Ανωτ. Γεωπ. Αθηνών, Ινστιτούτο Ελαίας Χανίων, ΤΕΙ Κρήτης) σε 6 ομαδικές καταρτίσεις.
- Απασχολήθηκαν 13 επιβλέποντες γεωπόνοι σε ισάριθμους θύλακες, εφοδιασμένοι με Η/Υ, αναβαθμισμένο λογισμικό, εκτυπωτές, GPS, καθώς και πρόσθετο εξοπλισμό για εδαφολογικές αναλύσεις.
- Συντάχθηκαν 4.500 έγγραφα οδηγιών στους παραγωγούς και πραγματοποιήθηκαν 480 εδαφο / φυλλο – διαγνωστικές αναλύσεις
- Εντάχθηκαν 655 ελαιοπαραγωγοί στους ΚΟΡΕΠ και 30 στη βιολογική καλλιέργεια
- Συνολική δαπάνη: 654.311 € (45,4% όλου του προγράμματος)

Πρόγραμμα 2080/05, 2005 / 08

- Η εμπειρία των προηγούμενων προγραμμάτων αξιοποιήθηκε, προσαρμόστηκε στις ιδιαιτερότητες της κάθε μίας από τις 7 ΕΑΣ / Ο.Ε.Φ. που συμμετείχαν και αποκρυστάλλώθηκε κυρίως στην εφαρμογή και πιστοποίηση της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης AGRO 2-1 και 2-2.
- Στις 7 ΕΑΣ / Ο.Ε.Φ. κατανεμήθηκαν 3 διαφορετικοί τεχνικοί σύμβουλοι.
- Απασχολήθηκαν 23 επιβλέποντες γεωπόνοι, σε ισάριθμους θύλακες.
- Εντάχθηκαν 3.278 ελαιοπαραγωγοί στην Ολοκληρωμένη Διαχείριση και βιολογική ελαιοκαλλιέργεια.
- Πραγματοποιήθηκαν 992 εδαφο / φυλλο – διαγνωστικές αναλύσεις και εφαρμόστηκαν εναλλακτικές τεχνικές δακοκτονίας. Αναβαθμίσθηκαν τα λογισμικά προγράμματα που συμπεριέλαβαν και την άρδευση.
- Συνολική δαπάνη: 1.061.739 €

Πρόγραμμα 867/08: 2009 (1ο έτος)

- Υλοποιείται σε 12 ΕΑΣ / Ο.Ε.Φ.,
- στις οποίες έχουν κατανεμηθεί 3 τεχνικοί σύμβουλοι.
- Αφορά στην εφαρμογή και πιστοποίηση της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης AGRO 2-2 και 2-1.
- Έχουν ενταχθεί 1.040 παραγωγοί.
- Συνολική δαπάνη: 976.689 €

γ) Άλλες παρεμβάσεις στους ελαιώνες

Δραστηριότητα

Αξία (€)

γ1. Παρεμβάσεις σε ελαιώνες που κινδυνεύουν με εγκατάλειψη (αγροτική οδοποιία, μικρά εγγειοβελτιωτικά, ξερολιθιές)	543.768
γ2. Παρεμβάσεις σε περιοχές Natura (ΕΑΣ Μεσολογίου)	92.119
γ3. Βελτίωση ποικιλιών ελαιοδέντρων	38.271
Σύνολο	674.006 (3,6%)

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ: 6.359.444 (33,7%)

B) ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ – ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟ – ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ ΕΛΙΑΣ

Δραστηριότητα	Ποσότητα	Δαπάνη (€)
1. Εξοπλισμός κοινής άλεσης ελαιοτριβείου	1	48.000
2. Συσκευές μέτρησης ελαιοπεριεκτικότητας και λιποπεριεκτικότητας	25 τεμ.	787.919
3. Στέγαστρα, διαμόρφωση εξωτερικών χώρων και αυτόματη ζύγιση για ελαιοτριβεία και εργοστάσια επιτραπέζιας ελιάς	2 + 1	183.311
4. Ανυψωτικά μηχανήματα (κλάρκ)	3 τεμ.	35.637
5. Πλαστικές παλέτες μεταφοράς ελαιοκάρπου	462 τεμ.	19.047
6. Πλυντήρια παλετών, κλωβών, τελάρων σε εργοστάσια επιτραπέζιας ελιάς	12 τεμ.	236.515
7. Πλήρης εξοπλισμός και λογισμικό για συστήματα ελέγχου και καταγραφής λειτουργίας ελαιοτριβείων (μεταφορικές ταινίες, μαλακτήρες, διαχωριστήρες, φίλτρα)	2 Ο.Ε.Φ.	354.518
8. Μονάδες αξιοποίησης αποβλήτων ελαιοτριβείου	3 Ο.Ε.Φ.	716.787
9. Δεξαμενές βιολογικού καθαρισμού μονάδας επιτραπέζιας ελιάς	1 Ο.Ε.Φ.	52.000
10. Δεξαμενές ανοξειδωτες	6 τεμ.	24.450
11. Συστήματα αζώτου στις ελαιοδεξαμενές	2 Ο.Ε.Φ.	224.433
12. Εξοπλισμός γραφείων (Η/Υ, εκτυπωτές, προβολικά, λογισμικά προγράμματα, έντυπα)	64 τεμ.	210.987
Σύνολο τομέα B		2.893.604 (15,3%)

Γ. ΧΗΜΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΕΛ ΤΕΣΤ

	Δαπάνη (€)
1. Πάγιος εξοπλισμός χημείων. Πρόγραμμα 1334/02: ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ και 12 ΕΑΣ Πρόγραμμα 2080/05: ΕΑΣ / Ο.Ε.Φ. Μεραμβέλλου, Μεσολογίου, Μυλοποτάμου, Πεζών και Σπτείας Πρόγραμμα 867/08: ΕΑΣ / Ο.Ε.Φ. Μεσολογίου και Ελαιοκομικά Προϊόντα Πιστοποιημένης Ποιότητας.	1.816.089
2. Διαπίστευση ΕΣΥΔ τριών εργαστηρίων (Μυλοποτάμου, Πεζών, Σπτείας)	137.300
3. Σεμινάρια γευσιγνωσίας / συγκρότησης πάνελ (Πρόγραμμα 1334/02: ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ και 3 ΕΑΣ)	55.680
4. Συγκρότηση και πιστοποίηση επίσημης ομάδας γευσιγνωσίας (πάνελ τεστ) στην ΕΑΣ Μεραμβέλλου	39.538
Σύνολο τομέα Γ	2.048.607 (10,8%)

Δ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ / ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Δραστηριότητα	Δαπάνη (€)
1. Σχεδιασμός, εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος ιχνηλασιμότητας που περιλαμβάνει: Πάγιο εξοπλισμό, αυτοματισμούς και λογισμικό ελαιοτριβείων και τυποποιητηρίου, το οποίο συνδέει κάθε παρτίδα τυποποιημένου ελαιολάδου με τις αντίστοιχες παρτίδες των ελαιοτριβείων και την κάθε μια από αυτές με τις πλήρεις καλλιεργητικές πρακτικές και τα δεδομένα των ελαιοπαραγωγών (ιδίως όσων) έχουν ενταχθεί στην Ολοκληρωμένη Διαχείριση. Υλοποίηση από τις ΕΑΣ / Ο.Ε.Φ. Σπτείας, Πεζών, Μεραμβέλλου, Μυλοποτάμου, Στυλίδας, Παναγιγάλιο, Μεσσαράς, Μεσολογίου και τα Ελαιοκομικά 3Π (εταιρεία TERRA CRETA) ¹	3.022.717
2. Εξοπλισμός, παρεμβάσεις και διαπιστεύσεις σε συστήματα HACCP / ISO κλπ.	
α) Πρόγραμμα 1334/02: HACCP / ISO σε εργοστάσιο ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ και 9 ΕΑΣ	226.368
β) Πρόγραμμα 2080/05: Σπτεία, Μεραμβέλλο, Πεζά, Μυλοπόταμος,	421.809
γ) Πρόγραμμα 867/08: HACCP / ISO σε ΕΑΣ / Ο.Ε.Φ. Μεσσαράς, Πεζών, Ελαιοκομικών 3Π	96.761
	744.938
Σύνολο τομέα Δ	3.767.655 (20,0%)

(1) βλ. σελίδα 54

Ε. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Δραστηριότητα	Ο.Ε.Φ.	Ποσότητα	Δαπάνη
1. Καταγραφή και δημοσιοποίηση (παρατηρητήριο) τιμών αγορών	ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ με 1334/02		77.749
2. Στατιστική Ανασκόπηση ελαιοκομικού τομέα ελιάς	ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ με 1334/02	σελ. 156 100 αντίτυπα και 100 cd	59.195
3. Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ελαιοπαραγωγικές χώρες (Ισπανία, Ιταλία, Μαρόκο, Γαλλία)	Πρόγραμμα 2080/05: ΕΑΣ/Ο.Ε.Φ. Σπτείας, Μεραμβέλλου, Πεζών, Μυλοποτάμου και Στυλίδας	5 ταξίδια, 225 συνεταιριστές/ ελαιοπαραγωγοί	367.947
4. Επισκέψεις ξένων δημοσιο- γράφων και υπευθύνων αγορών μέσω ΟΠΕ σε ΕΑΣ και ελληνικές επιχειρήσεις	Πρόγραμμα 2080/05: ΕΑΣ Σπτείας, Στυλίδας και επιχειρήσεις ΠΕΜΕΤΕ	38 ξένοι δημοσιογράφοι	153.533
5. Έκδοση φυλλαδίων και οπτικοακουστικού ενημερωτικού υλικού (και ξενόγλωσσου)	Πρόγραμμα 867/08: ΕΑΣ Αιγίου, Αταλάντης, Μεραμβέλλου, Μεσσαράς, Μυλοποτάμου, Πολυγύρου, Σπτείας		54.714
6. Πλήρης σχεδιασμός, ανάπτυξη και συντήρηση διαδικτυακού τόπου (site) για 3 χρόνια	Πρόγραμμα 2080/05	22	230.579
Σύνολο τομέα Ε			943.717 (5,0%)

ΣΤ. ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Περιγραφή	Δαπάνη (€)
1. Γενικά έξοδα όλων των Ο.Ε.Φ.	430.677 (2,3%)
2. Οδοιπορικά όλων των Ο.Ε.Φ.	43.483 (0,2%)
3. Αμοιβές ΑΞΙΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ	1.527.520 (8,1%)
Σύνολο τομέα ΣΤ 2.001.680 (10,6%)	

Z. ΜΕΛΕΤΕΣ

Περιεχόμενο - θέμα	Ανάδοχοι	Δαπάνη
α) Κανονισμός 1334/02 – Πρόγραμμα ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ 1. Μελέτη προσδιορισμού κόστους πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης και συσκευασίας για ελαιόλαδο, πυρηνέλαιο και επιτραπέζιες ελιές. 2. Οικολογική αξία και Βιοποικιλότητα των νησιωτικών ελαιώνων.	■ Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών: Δ. Σκούρας, Δ. Ψαλτόπουλος	429.753
3. Παράγοντες που επηρεάζουν τις τάσεις εγκατάλειψης της ελαιοκαλλιέργειας, ιδίως σε ελαιώνες υψηλής περιβαλλοντικής αξίας. Σχεδιασμός τριών παρεμβάσεων σε Κέρκυρα, Σάμο, Κρήτη.	■ Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος: Ν. Σ. Μάργαρης ■ Πανεπιστήμιο Πατρών: Δ. Σκούρας, Δ. Ψαλτόπουλος, Κ. Τσεκούρας	
4. Μελέτη υποστήριξης της εφαρμογής κωδικών ορθής γεωργικής πρακτικής.	■ Πανεπιστήμιο Αιγαίου: Ν. Σ. Μάργαρης ■ Πανεπιστήμιο Πατρών: Δ. Σκούρας, Δ. Ψαλτόπουλος, Κ. Τσεκούρας	
5. Προσδιορισμός των πλέον σημαντικών και συνηθών ποιοτικών προβλημάτων που εμφανίζουν τα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά της ελληνικής επιτραπέζιας ελιάς. Αξιολόγηση και παρεμβάσεις θεραπείας.	■ ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο ελιάς και υποτροπικών φυτών Χανίων ■ Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα αξιοποίησης φυσικών πόρων και γεωργικής μηχανικής: Γ. Καραντούνιας ■ Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών: Ι. Τσιτσιπης ■ Αριστοτέλειο Πανεπ. Θεσ/νίκης, Τομέας Οπωρ/κων και Άμπελου: Ευ. Σφακιωτάκης ■ ΤΕΙ Κρήτης, Τμ. Διαχείρισης γεωργικών οικοσυστημάτων: Ευ. Καπετανάκης ■ Θ. Πάνου, Εμπειρογνώμων σε θέματα συστημάτων πιστοποίησης και περιβαλλοντικής διαχείρισης	
6. Προσδιορισμός των πλέον σημαντικών και συνηθών ποιοτικών προβλημάτων που εμφανίζουν τα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά των ελληνικών ελαιολάδων. Αξιολόγηση και παρεμβάσεις θεραπείας.	■ Αριστοτέλειο Πανεπ. Θεσ/νίκης, Δ. Μπόσκου, Μ. Τιμιδου, Γ. Μπλέκας	
β) Κανονισμός 1331/04. Πρόγραμμα «Κρητική συνεργασία» 7. Μελέτη παραμέτρων που σχετίζονται με την ποιότητα του παρθένου ελαιολάδου με έμφαση στην περιεκτικότητα σε φυσικά αντιοξειδωτικά σε συσχέτιση με το χρόνο συλλογής του ελαιοκάρπου και το δυναμικό εξουδετέρωσης των ελευθέρων ριζών	■ Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Χημείας: Ν. Χανιωτάκης ■ Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ινστιτούτο Βιολογικών ερευνών και Βιοτεχνολογίας: Δρ. Άρης Ξενάκης	218.636
γ) Κανονισμός 2080/05 8. Μελέτη για την κοινή έκθλιψη του ελαιοκάρπου, τις προϋποθέσεις εφαρμογής και τα προσδοκώμενα οφέλη	■ Πολυτεχνείο Κρήτης, Τμ. Μηχανικής και Διοίκησης, Εργαστήριο συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων: Ν. Ματσατσίνης	218.300
9. Παρακολούθηση και διοικητική διαχείριση του τομέα παραγωγής και αγοράς ελαιολάδου	■ ΑΠΤ Συστήματα Πληροφορικής Α.Ε. ■ IONIAN Συμβουλευτική	
10. Μελέτη παραμέτρων που σχετίζονται με την επεξεργασία, συντήρηση και διάθεση της επιτραπέζιας ελιάς. Εφαρμογή βελτιστοποιημένων τεχνικών σε βιομηχανικών επίπεδο για τη βελτίωση της ποιότητας και ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΠΕΜΕΤΕ)	■ ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο τεχνολογίας αγροτικών προϊόντων: Δρ. Κωνσταντίνος Μαλλίδης	
11. Μελέτη σύνταξης πρωτοκόλλου εσωτερικού αυτοελέγχου παραγωγών, μεταποιητών και τυποποιητών προϊόντων βιολογικής γεωργίας. Ολοκληρωμένη Διαχείρισης, ΠΟΠ/ΠΓΕ (3Π)	■ FCS CONSULTING	
Σύνολο τομέα Z		866.689 (4,6%)

Πρόγραμμα 1334/02 για τα έτη 2002 / 04

ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ	4,276,523
ΕΔΟΕΕ	4,146,755
ΕΑΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	321,400
ΕΑΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	160,716

Πρόγραμμα 1331/04 για τα έτος 2004 / 05

ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ	1,621,325
ΕΔΟΕΕ	1,572,206
ΕΑΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	586,698
ΕΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ	555,570
ΕΑΣ ΠΕΖΩΝ	388,468
ΕΑΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	386,203
ΕΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	284,853
ΕΑΣ ΜΕΡΑΜΒΕΛΛΟΥ	225,245

Πρόγραμμα 2080/05 για τα έτη 2006 / 2008

ΕΔΟΕΕ	9,334,414
ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ	8,119,000
ΕΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	2,442,680
ΕΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ	2,370,104
ΕΑΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	2,365,040
ΕΑΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	1,953,180
ΕΑΣ ΠΕΖΩΝ	1,499,748
ΕΑΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	1,301,782
ΕΑΣ ΜΕΡΑΜΒΕΛΛΟΥ	1,292,148
ΕΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	1,136,540
ΕΑΣ ΜΟΝΟΦΑΤΣΙΟΥ	1,135,660
ΕΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1,102,402
ΕΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ - ΣΦΑΚΙΩΝ	946,660
ΕΑΣ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	898,500
ΕΑΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ	829,150
ΕΑΣ ΘΗΒΑΣ	646,700
ΕΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ	565,532
ΠΕΜΕΤΕ	416,494
ΕΑΣ ΕΒΡΟΥ	304,484
ΕΑΣ ΣΕΛΙΝΟΥ	300,000
ΣΠΕΛ	257,732
ΕΑΣ ΔΩΡΙΔΑΣ	250,500
ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΑ 3Π	206,222
ΕΑΣ ΚΙΑΤΟΥ	150,000

Πρόγραμμα 867/2008 για τα έτη 2009 / 11

ΕΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	3,855,650
ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ	3,448,400
ΕΑΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	2,850,208
ΕΑΣ ΛΕΣΒΟΥ	2,171,350
ΕΔΟΕΕ	2,053,000
ΕΑΣ ΣΗΤΕΙΑΣ	1,586,762
ΕΑΣ ΗΛΕΙΑΣ-ΟΛΥΜΠΙΑΣ	1,564,875
ΕΑΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ	1,279,561
ΕΑΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	1,179,850
ΕΑΣ ΠΕΖΩΝ	1,149,544
ΕΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ	1,108,875
ΕΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	1,049,321
ΕΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ	1,045,625
ΕΑΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	965,000
ΕΑΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	860,472
ΠΕΜΕΤΕ	771,250
ΕΑΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	743,990
ΕΑΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	702,889
ΕΑΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	656,334
ΕΑΣ ΜΕΡΑΜΒΕΛΛΟΥ	638,660
ΕΑΣ ΜΟΝΟΦΑΤΣΙΟΥ	629,933
ΕΑΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ	629,321
ΕΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	611,500
ΕΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	596,000
ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΑ 3Π	560,346
ΠΑΝΑΙΓΙΑΛΕΙΟΣ ΕΝΩΣΗ	510,628
ΕΑΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	466,330
ΕΑΣ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ	454,439
ΕΑΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	426,267
ΕΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	378,833
ΣΥΤΕΚ	343,424
ΕΑΣ ΕΒΡΟΥ	315,219
ΕΑΣ ΣΕΛΙΝΟΥ	304,000
ΕΑΣ ΘΗΒΑΣ	302,000
ΕΑΣ ΚΙΑΤΟΥ	300,500
ΕΑΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	293,000
ΕΑΣ ΑΡΤΑΣ-ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	251,000
ΕΑΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	223,933
ΕΑΣ ΝΑΞΟΥ	223,000
ΕΑΣ ΝΕΜΕΑΣ	213,000
ΕΑΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	202,500
ΕΑΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	178,000
ΕΑΣ ΛΕΧΑΙΝΩΝ	138,800
ΕΑΣ ΠΑΡΟΥ	130,000
ΕΑΣ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ	111,500

ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**92.825.724 €****ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΤΗΝ ΑΞΙΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ****25.846.872 €****27.85%**